

KÜLTÜR ALMA TALİMATI

Yayın Tarihi	16.01.2013
Dokümantasyon No	SEN. TL.20
Revizyon Tarihi	02.05.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	1/3

1.AMAÇ

Enfeksiyon etkeninin doğru bir şekilde tanımlanabilmesi için doğru numunelerin, uygun bir şekilde alınmasını sağlamak.

2. KAPSAM

Tüm birimleri, doktor, hemşire laboratuvar çalışanlarını kapsar.

3.UYGULAMA

1. KAN KÜLTÜRÜ

1. Kan kültürü alınan hastada, en uygun zaman kan beklenen ateş yükselmesinden hemen önce ya da ateş yükselmeye başladığı zaman alınmalıdır.
2. Verilen antibiyotikler mikroorganizmaların üremesini inhibe edeceğinden, kan kültürü mümkün olduğunca antimikrobiyal tedaviye başlamadan önce alınmalıdır. Eğer hasta antibiyotik kullanıyor ise son antibiyotik yapılmadan hemen önce kültür için kan alınmalıdır.
3. Kan kültürü, seriler şeklinde alınmalıdır. Ateşi yüksek olan hastadan **2-3 seri** kan kültürü alınması tercih edilmelidir.
4. İki kan örneği arasında **yarım saat** fark olmalıdır.
- 5.Kan kültürü için venöz veya arteriyel kan kullanılabilir. Daha kolay olduğu için periferik venler tercih edilir.
6. Kan kültürü örneği alınacak venin periferinde kateter olmamalıdır.
- 7.Takılmış olan kateterlerden kültür örneği alınmaz. Kateter enfeksiyonu düşünülüyorsa, bir örnek kateter lümeninden, iki örnek periferik venlerden alınabilir.
- 8.Erişkinlerde 10 ml, yenidoğanda 1-2 ml, süt çocuklarında 2-3 ml, okul çağı çocuklarında 3-5 ml kan alınması yeterlidir.
9. Kan alınacak bölgenin **önce alkol ile silinir (30 sn)**, sonra **povidon-iyot solüsyonu** ile cilt (1-3 dakika temas etmesi beklenir) silinir.
10. Kan alınacak bölge merkezden başlayıp çevreye doğru dairesel hareketlerle ya da yukardan aşağıya doğru antiseptik solüsyonla ile silinmelidir.
11. Cilt dezenfekte edildikten sonra damar palpe edilmemelidir. Eğer damar palpe edilecekse palpe eden parmak **povidon-iyot solüsyonu** ile silinmelidir.
12. Kan besiyeri kapağı kontaminasyonu önlemek için iç kısmına dokunmadan yavaşça açılır. İç kısma dokunulursa lastik bölüm %70 alkolle silinir ve kuruması beklenir.
- 13.Besiyerinin kontaminasyonunu önlemek için enjektörün iğnesi değiştirilir.
- 14.İğne kültür şişesinin platin kapağına dik olarak batırılır, iğnenin ucu besiyeri sıvısına değmemelidir.
- 15.Enjektördeki kan, hemoliz ve besiyerine hava girmesini önlemek için fazla basınç uygulanmadan şişeye boşaltılır.
- 16.Adı, soyadı, saati ve tarihi şişe üzerine yazılmalıdır.
- 17.Kültür örneği, **30 dakika** içinde laboratuvara iletilmelidir.

2. İDRAR KÜLTÜRÜ

A. Üriner kateteri olan hastalardan:

1. **El Yıkama Ve Eldiven Kullanım Talimatı**'na uygun olarak eller yıkanır ve eldiven takılmalıdır..
2. Sondanın üretraya yakın bir noktası alkolle silinmelidir.
3. Bir enjektör ucu yukarı bakacak şekilde sondaya sokulup idrar aspire edilmeli, steril idrar kabı veya tüpe boşaltılmalıdır.
4. İdrar kabının kapağı hiçbir yere temas ettirilmeden kapatılmalıdır.
5. Sonda torbasından **kesinlikle** idrar alınmamalıdır.
6. Mümkün olduğunca sabah idrarı tercih edilmelidir.
7. Rutin bakteriyolojik incelemeler için en az **1 ml** idrar alınmalıdır.
8. Eldivenler çıkarılır, uygun çöp torbasına atılır.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Kalite Yönetim Birimi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip

KÜLTÜR ALMA TALİMATI

Yayın Tarihi	16.01.2013
Dokümantasyon No	SEN. TL.20
Revizyon Tarihi	02.05.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	2/3

9. Eller yıkanır.

10. İdrar kabı etiketlenir, gerekli bilgiler yazılır ve numuneler laboratuvara gönderilir.

11. İdrar kültürü için alınan örnek hemen laboratuvara iletmeli, eğer beklemesi zorunlu ise buzdolabında +4oC'da saklanmalıdır.

B. Üriner kateteri olmayan hastalardan:

1. Eller sabunla yıkanmalıdır.

2. Kontaminasyona engel olmak için hastaya, bir adet sabunlu, iki adet ıslak ve bir adet kuru steril spanç verilmeli, hasta kadın ise hastaya, sol elin işaret parmağı ve başparmağı ile labiaları açıp perine bölgesi önden arkaya doğru her bir spançla yalnız bir kez silinerek bölgenin silinmesi söylenmelidir.

3. İdrar yaptırılacak kabı hiçbir yere dokundurması, bir miktar idrar dışarıya yapması, orta idrar steril bardağa yapması söylenmelidir.

4. Kabın üzerine adı-soyadı yazılı etiket yapıştırılmalıdır.

5. Kültür **30 dakika** içinde gönderilmelidir.

6. Bebek, çocuk ve bilinci yerinde olmayan hastalarda bölgenin temizliği ve kültür alma işlemi hemşire tarafından yerine getirilir.

7. Bebek hastalarda bölgenin temizliği yapıldıktan sonra idrar kültür torbası yapıştırılır ve bir miktar idrarın gelmesi için beklenir. (1-2cc)

8. Yeterli miktarda idrar torbaya alındıktan sonra torbanın ağzı kontaminasyona engel olmak için dikkatlice kapatılır. Bebeğin torba yapıştırılan bölgesi kirlenmişse tekrar silinir.

9. İdrar kültürü gerekmiyorsa idrar tahlili için bölgenin temizliğine ve kültür kabına gerek yoktur. Uygun bir kaba yeterli miktarda (1-2 cc) idrarın alınması yeterlidir.

C. Sonda ile kültür alma:

1. Steril koşullar altında sonda mesaneye itilmelidir.

2. İlk 15-20 ml'lik idrar sondadan atılmalıdır.

3. Orta ve geç idrar steril kaba alınmalıdır.

3. DIŞKI KÜLTÜRÜ

1. GİS enfeksiyonu düşünülen hastadan alınmalıdır.

2. Dışkı kültür kabına alınmalıdır.

3. Dışkı veremeyen hastalarda rektal sürüntü alınmalıdır.

4. Kültür örneği, **30 dakika** içinde laboratuvara gönderilmelidir.

5. Kültür alınacak kabın steril olmasına gerek yoktur

4. YARA YERİ KÜLTÜRÜ

1. Yara, dren yerinde enfeksiyon belirtisi olan, akıntı ve apse durumlarında alınmalıdır.

2. **Kültür alımı öncesinde** yara yeri temizlenirse, dezenfektan madde bakteri üremesini inhibe edebileceğinden pansuman açıldığında povidon iyot sürülmeden kültür alınmalıdır.

3. Enfeksiyonun odak noktasından eküvyon ile bir miktar materyal alınmalıdır.

4. Apse açılarak drene edilirse apse duvarı steril SF içinde laboratuvara gönderilmelidir.

5. Eküvyon buyyonlu (besi yeri) sıvı içine steril olarak yerleştirilmelidir.

6. Pü aspiri edilirse; örnek enjektör içinde laboratuvara gönderilmelidir.

7. Kültür örneği, **30 dakika** içinde gönderilmelidir.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

Kalite Yönetim Birimi

Kalite Yönetim Direktörü

Baştabip

KÜLTÜR ALMA TALİMATI

Yayın Tarihi	16.01.2013
Dokümantasyon No	SEN. TL.20
Revizyon Tarihi	02.05.2016
Revizyon No	01
Sayfa No	3/3

5. YANIK KÜLTÜRÜ

1. Yüzeysel sürüntü cilt florası ile kontamine olacağından kültürler yüzeyin dezenfeksiyonundan sonra alınmalıdır.
2. **Önce iyot solüsyonu** (%1 serbest iyot içeren) ile daha **steril serum fizyolojik** ile yanık bölgesi temizlenmelidir.
3. Punch biyopsi veya eküvyon kuvvetlice sürtülerek derin dokudan kültür alınmalıdır.
4. Punch biyopsi ile alınan kültürler kesinlikle formalin içerisine alınmamalıdır.

6. BALGAM- ASPİRAT KÜLTÜRÜ

1. Hastaya derin solunum egzersizi yaptırılarak öksürmesi ve balgam çıkarması sağlanmalıdır.
2. Steril kültür kabına, kapağının da sterilliğine dikkat edilerek alınmalıdır.
3. Aspirat kültürü için tercihen aspirasyon sondasının ucu steril olarak kesilip steril kültür kabına atılmalıdır.
4. Sondanın ucu hiçbir yere temas ettirilmeden buyyonlu tüpün içine sokularak sıvı karıştırılmalıdır.
5. Kültür örneği, **30 dakika** içinde gönderilmelidir.

8. BOĞAZ KÜLTÜRÜ İÇİN UYGULAMA:

1. Dil basacağı kullanılarak görerek örnek alınması sağlanır.
2. Hastaya ağzını açıp dilini iyice dışarıya çıkarması ve “aaaaa” diye ses vermesi söylenir. Çünkü bu şekilde tonsiller en iyi şekilde görülür.
3. Silgeçler tonsiller üzerinde gezdirilir. Varsa kripler arasına veya beyaz membranların kenarlarına iyice sürülür ve hemen steril kültür tüpünün içine konur.
4. Dil, uvula ve dişlere temastan kaçınılmalıdır.
5. Üzeri yazılarak (Hastanın adı, soyadı, örneğin türü, protokol no, alınış tarihi ve saati, gönderildiği bölüm ve materyalin adı) mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilir.

9. BURUN KÜLTÜRÜ İÇİN UYGULAMA:

1. Silgeç steril serum fizyolojik ile nemlendirilebilir.
2. Hemşire her iki burun deliğinden mukozaya iki ayrı silgeç sürüp, 4-5 kez döndürerek örnek alır.
3. Alınan örnekler kültür tüpüne konularak üzerleri yazılır (Hastanın adı,soyadı, örneğin türü, protokol no, alınış tarihi ve saati, gönderildiği bölüm ve materyalin adı). Alınan numunelerin sağ ve sol burun deliğinden alındığı belirtilir.
4. Mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilir.

4. GÖZDEN GEÇİRME: Yayınlanan her bir doküman güncellik açısından yılda bir defa kalite yönetim direktörü tarafından değerlendirmeye tabi tutulur.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Kalite Yönetim Birimi	Kalite Yönetim Direktörü	Baştabip